श्रीविष्णुसहस्र-नाम्नां

होमार्थं चतुर्थ्यन्त-रूपाणि

यज्ञविधिः सम्पुटितपाठश्च

श्रीविष्णुसहस्रनाम-स्तोत्रम्

(सत्य-भाष्य-सहितम्)

व्याख्याता

श्री पं० सत्यदेव शर्मा वासिष्ठ, आयुर्वेदाचार्य

संस्कृत-हिन्दी-व्याख्या सहित, चार भाग, मूल्य प्रतिभाग १२-५०

प्राप्तिस्थान—रामलाल कपूर ट्रस्ट, बहालगढ़
(सोनीपत-हरयाणा)

श्रीविष्णुसहस्र–नाम्नां

होमार्थं चतुर्थ्यन्त-रूपाणि

यज्ञविधिः सम्पुटितपाठश्च

विष्णुसहस्रनामभिः केचन विष्णुं चराचरजगत्पतिं परमेश्वरं यजन्ति। यजनं च चतुर्थ्यन्तनाम्ना सह 'स्वाहा' पदेन भवति। विशिष्ट-कामनासिद्ध्यर्थं यज्ञेन सह क्वचित् जपोऽपि भवति। स च सम्पुटितपाठनाम्ना व्यवह्रियते। सम्पुटितपाठस्य विधिरपीह प्रदर्श्यंते।

विष्णुसहस्रनामजपस्य यज्ञेन सम्पूर्णता भवति। यद्वा—सर्वेषामेव जपानां सम्पूर्णता जप्यस्य स्वाहान्तेनैव भवति। साधारणं जपं जप्त्वा तस्य जपस्य दशां-

---

भावार्थ—

विष्णुसहस्रनाम से कुछ लोग चराचर जगत् के पति विष्णु के लिये यज्ञ भी करते हैं। यज्ञ चतुर्थ्यन्त नाम के साथ 'स्वाहा' पद लगाकर किया जाता है। विशिष्ट कामना की

शेन हवनं, हवनस्य दशांशेन मार्जनम्, मार्जनस्य दशांशेन तर्पणम्, तर्पणस्य दशांनेन ब्राह्मण-भोजनम् । तद्यथा—

सहस्रजापे शतं हवनम्, शतं हवने दशमार्जनम् ।
दशमार्जने तर्पणमेकम्, एकशेषे एकं ब्राह्मभोजनम् ॥

सकामजापे संपुटितजापः संकल्पितार्थदैवतको गृह्यते । संपुटनस्य मूलम्—

प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता बभूव ।
"यत्कामास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु" वयं स्याम पतयो रयीणाम् ॥
ऋक् १०।१२१।१० ॥

यजमानो यत्कामदैवतः सन् संकल्पं संकल्पते, स एव पुनः पुनः प्रयुक्तो "यत्कामास्ते जुहुमः" इति मन्त्रोक्तं समर्थयति । तद्यथा—

धनार्थी—

अग्ने अच्छा वदेह नः प्रत्यङ् नः सुमना भव ।
प्र णो यच्छ विशांपते धनदा असि नस्त्वम् ॥ अथर्व ३।४।२० ॥

पूर्ति के लिये यज्ञ के साथ सम्पुटित पाठ भी किया जाता है । इसलिये यहां सम्पुटित पाठ की विधि भी दर्शाई गई है ।

एतं मन्त्रं तद्विधं वाऽन्यं कञ्चित् मन्त्रं पठित्वा पुनः विष्णुसहस्रनाम्नः श्लोकः पठनीयः। पुनः श्लोकान्ते स एव मन्त्रः पठनीयः। पुनस्तदग्रे विष्णुसहस्रनाम्नः श्लोकः पठनीयः, एवं क्रमः। एवं संपुटितः रक्षितो वा सन् जपः संपुटजपः संपुटपाठो वोक्तो भवति।

आयुष्कामः—

तत् त्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते यजमानो हविर्भिः।
अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुशंस मा न आयुः प्रमोषीः॥

ऋक् १।२४।११॥

पुत्रार्थी—

विष्णुर्योनिं कल्पयतु त्वष्टा रूपाणि पिंशतु।
आ सिञ्चतु प्रजापतिर्धाता गर्भं दधातु ते॥

विशेष वाञ्छितार्थ प्राप्ति-निमित्त विष्णुसहस्रनाम का किया हुआ संपुटित पाठ भी विशेष फलसाधक होता है, ऐसा भी जानना चाहिये। पहले वाञ्छितार्थ द्योतक मन्त्र या श्लोक पढ़ना, पुनः विष्णुसहस्रनाम का श्लोक पढ़ना, पुनः वह ही वाञ्छितार्थक मन्त्र या श्लोक, पुनः विष्णुसहस्रनाम का श्लोक। इस मन्त्र संरक्षित पाठ या जाप-विधि को संपुट पाठ या संपुट-जाप कहते हैं। हवन भी इसी अनुक्रम से होता है।

गर्भं धेहि सिनीवालि गर्भं धेहि सरस्वति ।
गर्भं ते अश्विनौ देवावा धत्तां पुष्करस्रजा ॥
हिरण्ययी अरणी यं निर्मन्थतो अश्विना ।
तं ते गर्भं हवामहे दशमे मासि सूतवे ॥ ऋक् १०।१८४।१-३ ॥

प्रतिऋचं पठित्वा विष्णुसहस्रनाम्नः श्लोकः पठनीयः । हवनं चाप्यमुनैव क्रमेण कार्यम् । वाञ्छानामानन्त्यात् तदर्थस्य मन्त्रस्य श्लोकस्य वा कल्पना स्वयं कल्पनीया भवति, दक्षिणा च यथाशक्ति ।

"ध्यायन् स्तुवन् नमस्यंश्च यजमानस्तमेव च ।"

यजमानः=यजन्, तदर्थं चतुर्थ्यन्तीकृतनामसाहस्री ।

नह्यद्यतना लोका नाम्नां चतुर्थ्यन्तरूपविधाने प्रायेण समर्थाः, इति कृत्वा तादृशां होमचिकीर्षूणां कृते विष्णोः सहस्रनाम्नां चतुर्थ्यन्तरूपाणि प्रदर्श्यन्ते—

उदाहरणार्थ कुछ मन्त्र संस्कृत में दे दिये हैं। जप का दशांश हवन, हवन का दशांश मार्जन, मार्जन का दशांश तर्पण, तर्पण का दशांश ब्राह्मण-भोजन । दक्षिणा यथाशक्ति ।

आजकल के साधारणजन विष्णुसहस्रनामस्तोत्र में पठित नामों का चतुर्थ्यन्त रूप प्रयोग करने में समर्थ नहीं है। इसलिए होम की इच्छा रखनेवाले जनों के लिए नामों का चतुर्थ्यन्त रूप आगे दर्शाया जाता है

१ ओम् विश्वाय स्वाहा
२ विष्णवे
३ वषट्काराय
४ भूतभव्यभवत्प्रभवे
५ भूतकृते
६ भूतभृते
७ भावाय
८ भूतात्मने
९ भूतभावनाय
१० पूतात्मने
११ परमात्मने
१२ मुक्तानां परमगतये
१३ अव्ययाय
१४ पुरुषाय
१५ साक्षिणे
१६ क्षेत्रज्ञाय
१७ अक्षराय
१८ योगाय
१९ योगविदां नेत्रे
२० प्रधानपुरुषेश्वराय
२१ नारसिंहवपुषे
२२ श्रीमते
२३ केशवाय
२४ पुरुषोत्तमाय
२५ सर्वाय
२६ शर्वाय
२७ शिवाय
२८ स्थाणवे
२९ भूतादये
३० निधिरव्ययाय
३१ सम्भवाय
३२ भावनाय
३३ भर्त्रे
३४ प्रभवाय
३५ प्रभवे
३६ ईश्वराय
३७ स्वयम्भवे
३८ शम्भवे
३९ आदित्याय
४० पुष्कराक्षाय
४१ महास्वनाय
४२ अनादिनिधनाय
४३ धात्रे
४४ विधात्रे
४५ धातुरुत्तमाय
४६ अप्रमेयाय
४७ हृषीकेशाय
४८ पद्मनाभाय

४९ अमरप्रभवे
५० विश्वकर्मणे
५१ मनवे
५२ त्वष्ट्रे
५३ स्थविष्ठाय
५४ स्थविरोध्रुवाय
५५ अग्राह्याय
५६ शाश्वताय
५७ कृष्णाय
५८ लोहिताक्षाय
५९ प्रतर्दनाय
६० प्रभूताय
६१ त्रिककुब्धाम्ने
६२ पवित्राय
६३ मङ्गलाय
६४ ईशानाय
६५ प्राणदाय
६६ प्राणाय
६७ ज्येष्ठाय
६८ श्रेष्ठाय
६९ प्रजापतये
७० हिरण्यगर्भाय
७१ भूगर्भाय
७२ माधवाय
७३ मधुसूदनाय
७४ ईश्वराय
७५ विक्रमिणे
७६ धन्विने
७७ मेधाविने
७८ विक्रमाय
७९ क्रमाय
८० अनुत्तमाय
८१ दुराधर्षाय
८२ कृतज्ञाय
८३ कृतये
८४ आत्मवते
८५ सुरेशाय
८६ शरणाय
८७ शर्मणे
८८ विश्वरेतसे
८९ प्रजाभवाय
९० अह्ने
९१ संवत्सराय
९२ व्यालाय
९३ प्रत्ययाय
९४ सर्वदर्शनाय
९५ अजाय
९६ सर्वेश्वराय

९७ सिद्धाय
९८ सिद्धये
९९ सर्वादये
१०० अच्युताय
१०१ वृषाकपये
१०२ अमेयात्मने
१०३ सर्वयोगविनि:सृताय
१०४ वसवे
१०५ वसुमनसे
१०६ सत्याय
१०७ समात्मने
१०८ सम्मिताय
१०९ समाय
११० अमोघाय
१११ पुण्डरीकाक्षाय
११२ वृषकर्मणे
११३ वृषाकृतये
११४ रुद्राय
११५ बहुशिरसे
११६ बभ्रवे
११७ विश्वयोनये
११८ शुचिश्रवसे
११९ अमृताय
१२० शाश्वतस्थाणवे
१२१ वरारोहाय
१२२ महातपसे
१२३ सर्वगाय
१२४ सर्वविद्भानवे
१२५ विष्वक्सेनाय
१२६ जनार्दनाय
१२७ वेदाय
१२८ वेदविदे
१२९ अव्यङ्गाय
१३० वेदाङ्गाय
१३१ वेदविदे
१३२ कवये
१३३ लोकाध्यक्षाय
१३४ सुराध्यक्षाय
१३५ धर्माध्यक्षाय
१३६ कृताकृताय
१३७ चतुरात्मने
१३८ चतुर्व्यूहाय
१३९ चतुर्दंष्ट्राय
१४० चतुर्भुजाय
१४१ भ्राजिष्णवे
१४२ भोजनाय
१४३ भोक्त्रे
१४४ सहिष्णवे

१४५ जगदादिजाय
१४६ अनघाय
१४७ विजयाय
१४८ जेत्रे
१४९ विश्वयोनये
१५० पुनर्वसवे
१५१ उपेन्द्राय
१५२ वामनाय
१५३ प्रांशवे
१५४ अमोघाय
१५५ शुचये
१५६ ऊर्जिताय
१५७ अतीन्द्राय
१५८ संग्रहाय
१५९ सर्गाय
१६० धृतात्मने

१६१ नियमाय
१६२ यमाय
१६३ वेद्याय
१६४ वैद्याय
१६५ सदायोगिने
१६६ वीरघ्ने
१६७ माधवाय
१६८ मधवे
१६९ अतीन्द्रियाय
१७० महामायाय
१७१ महोत्साहाय
१७२ महाबलाय
१७३ महाबुद्धये
१७४ महावीर्याय
१७५ महाशक्तये
१७६ महाद्युतये

१७७ अनिर्देश्यवपुषे
१७८ श्रीमते
१७९ अमेयात्मने
१८० महाद्रिधृषे
१८१ महेष्वासाय
१८२ महीभर्त्रे
१८३ श्रीनिवासाय
१८४ सतां गतये
१८५ अनिरुद्धाय
१८६ सुरानन्दाय
१८७ गोविन्दाय
१८८ गोविदां पतये
१८९ मरीचये
१९० दमनाय
१९१ हंसाय
१९२ सुपर्णाय

१९३ भुजगोत्तमाय
१९४ हिरण्यनाभाय
१९५ सुतपसे
१९६ पद्मनाभाय
१९७ प्रजापतये
१९८ अमृत्यवे
१९९ सर्वदृशे
२०० सिंहाय
२०१ सन्धात्रे
२०२ सन्धिमते
२०३ स्थिराय
२०४ अजाय
२०५ दुर्मर्षणाय
२०६ शास्त्रे
२०७ विश्रुतात्मने
२०८ सुरारिघ्ने
२०९ गुरवे
२१० गुरुतमाय
२११ धाम्ने,
२१२ सत्याय
२१३ सत्यपराक्रमाय
२१४ निमिषाय
२१५ अनिमिषाय
२१६ स्रग्विणे
२१७ वाचस्पतिरुदारधिये
२१८ अग्रण्ये
२१९ ग्रामण्ये
२२० श्रीमते
२२१ न्यायाय
२२२ नेत्रे
२२३ समीरणाय
२२४ सहस्रमूर्ध्ने
२२५ विश्वात्मने
२२६ सहस्राक्षाय]
२२७ सहस्रपदे
२२८ आवर्तनाय
२२९ निवृत्तात्मने
२३० संवृताय
२३१ सम्प्रमर्दनाय
२३२ अहःसंवर्तकाय
२३३ वह्नये
२३४ अनिलाय
२३५ धरणीधराय
२३६ सुप्रसादाय
२३७ प्रसन्नात्मने
२३८ विश्वधृषे
२३९ विश्वभुजे
२४० विभवे

२४१ सत्कर्त्रे
२४२ सत्कृताय
२४३ साधवे
२४४ जह्नवे
२४५ नारायणाय
२४६ नराय
२४७ असंख्येयाय
२४८ अप्रमेयात्मने
२४९ विशिष्टाय
२५० शिष्टकृते
२५१ शुचये
२५२ सिद्धार्थाय
२५३ सिद्धसंकल्पाय
२५४ सिद्धिदाय
२५५ सिद्धिसाधनाय
२५६ वृषाहिणे

२५७ वृषभाय
२५८ विष्णवे
२५९ वृषपर्वणे
२६० वृषोदराय
२६१ वर्धनाय
२६२ वर्धमानाय
२६३ विविक्ताय
२६४ श्रुतिसागराय
२६५ सुभुजाय
२६६ दुर्धराय
२६७ वाग्मिने
२६८ महेन्द्राय
२६९ वसुदाय
२७० वसवे
२७१ नैकरूपाय
२७२ वृहद्रूपाय

२७३ शिपिविष्टाय
२७४ प्रकाशनाय
२७५ ओजस्तेजोद्युतिधराय
२७६ प्रकाशात्मने
२७७ प्रतापनाय
२७८ ऋद्धाय
२७९ स्पष्टाक्षराय
२८० मन्त्राय
२८१ चन्द्रांशवे
२८२ भास्करद्युतये
२८३ अमृतांशूद्भवाय
२८४ भानवे
२८५ शशबिन्दवे
२८६ सुरेश्वराय
२८७ औषधाय
२८८ जगतः सेतवे

२८९ सत्यधर्मपराक्रमाय
२९० भूतभव्यभवन्नाथाय
२९१ पवनाय
२९२ पावनाय
२९३ अनलाय
२९४ कामघ्ने
२९५ कामकृते
२९६ कान्ताय
२९७ कामाय
२९८ कामप्रदाय
२९९ प्रभवे
३०० युगादिकृते
३०१ युगावर्ताय
३०२ नैकमायाय
३०३ महाशनाय
३०४ अदृश्याय
३०५ व्यक्तरूपाय.
३०६ सहस्रजिते
३०७ अनन्तजिते
३०८ इष्टाय
३०९ अविशिष्टाय
३१० शिष्टेष्टाय
३११ शिखण्डिने
३१२ नहुषाय
३१३ वृषाय
३१४ क्रोधघ्ने
३१५ क्रोधकृत्कर्त्रे
३१६ विश्वबाहवे
३१७ महीधराय
३१८ अच्युताय
३१९ प्रथिताय
३२० प्राणाय
३२१ प्राणदाय
३२२ वासवानुजाय
३२३ अपां निधये
३२४ अधिष्ठानाय
३२५ अप्रमत्ताय
३२६ प्रतिष्ठिताय
३२७ स्कन्दाय
३२८ स्कन्दधराय
३२९ धुर्याय
३३० वरदाय
३३१ वायुवाहनाय
३३२ वासुदेवाय
३३३ बृहद्भानवे
३३४ आदिदेवाय
३३५ पुरन्दराय
३३६ अशोकाय

३३७ तारणाय
३३८ ताराय
३३९ शूराय
३४० शौरये
३४१ जनेश्वराय
३४२ अनुकूलाय
३४३ शतावर्ताय
३४४ पद्मिने
३४५ पद्मनिभेक्षणाय
३४६ पद्मनाभाय
३४७ अरविन्दाक्षाय
३४८ पद्मगर्भाय
३४९ शरीरभृते
३५० महर्द्धये
३५१ ऋद्धाय
३५२ वृद्धात्मने

३५३ महाक्षाय
३५४ गरुडध्वजाय
३५५ अतुलाय
३५६ शरभाय
३५७ भीमाय
३५८ समयज्ञाय
३५९ हविर्हरये
३६० सर्वलक्षणलक्षण्याय
३६१ लक्ष्मीवते
३६२ समितिञ्जयाय
३६३ विक्षराय
३६४ रोहिताय
३६५ मार्गाय
३६६ हेतवे
३६७ दामोदराय
३६८ सहाय

३६९ महीधराय
३७० महाभागाय
३७१ वेगवते
३७२ अमिताशनाय
३७३ उद्भवाय
३७४ क्षोभणाय
३७५ देवाय
३७६ श्रीगर्भाय
३७७ परमेश्वराय
३७८ करणाय
३७९ कारणाय
३८० कर्त्रे
३८१ विकर्त्रे
३८२ गहनाय
३८३ गुहाय
३८४ व्यवसायाय

३८५ व्यवस्थानाय	४०१ वीराय	४१७ सुदर्शनाय
३८६ संस्थानाय	४०२ शक्तिमतां श्रेष्ठाय	४१८ कालाय
३८७ स्थानदाय	४०३ धर्माय	४१९ परमेष्ठिने
३८८ ध्रुवाय	४०४ धर्मविदुत्तमाय	४२० परिग्रहाय
३८९ परर्द्धये	४०५ वैकुण्ठाय	४२१ उग्राय
३९० परमस्पष्टाय	४०६ पुरुषाय	४२२ संवत्सराय
३९१ तुष्टाय	४०७ प्राणाय	४२३ दक्षाय
३९२ पुष्टाय	४०८ प्राणदाय	४२४ विश्रामाय
३९३ शुभेक्षणाय	४०९ प्रणवाय	४२५ विश्वदक्षिणाय
३९४ रामाय	४१० पृथवे	४२६ विस्ताराय
३९५ विरामाय	४११ हिरण्यगर्भाय	४२७ स्थावरस्थाणवे
३९६ विरताय	४१२ शत्रुघ्नाय	४२८ प्रमाणाय
३९७ मार्गाय	४१३ व्याप्ताय	४२९ बीजमव्ययाय
३९८ नेयाय	४१४ वायवे	४३० अर्थाय
३९९ नयाय	४१५ अधोक्षजाय	४३१ अनर्थाय
४०० अनयाय	४१६ ऋतवे	४३२ महाकोशाय

४३३ महाभोगाय
४३४ महाधनाय
४३५ अनिर्विण्णाय
४३६ स्थविष्ठाय
४३७ अभुवे
४३८ धर्मयूपाय
४३९ महामखाय
४४० नक्षत्रनेमये
४४१ नक्षत्रिणे
४४२ क्षमाय
४४३ क्षामाय
४४४ समीहनाय
४४५ यज्ञाय
४४६ इज्याय
४४७ महेज्याय
४४८ क्रतवे
४४९ सत्राय
४५० सतां गतये
४५१ सर्वदर्शिने
४५२ विमुक्तात्मने
४५३ सर्वज्ञाय
४५४ ज्ञानमुत्तमाय
४५५ सुव्रताय
४५६ सुमुखाय
४५७ सूक्ष्माय
४५८ सुघोषाय
४५९ सुखदाय
४६० सुहृदे
४६१ मनोहराय
४६२ जितक्रोधाय
४६३ वीरबाहवे
४६४ विदारणाय
४६५ स्वापनाय
४६६ स्ववशाय
४६७ व्यापिने
४६८ नैकात्मने
४६९ नैककर्मकृते
४७० वत्सराय
४७१ वत्सलाय
४७२ वत्सिने
४७३ रत्नगर्भाय
४७४ धनेश्वराय
४७५ धर्मगुपे
४७६ धर्मकृते
४७७ धर्मिणे
४७८ सते
४७९ असते
४८० क्षराय

४८१ अक्षराय
४८२ अविज्ञात्रे
४८३ सहस्रांशवे
४८४ विधात्रे
४८५ कृतलक्षणाय
४८६ गभस्तिनेमये
४८७ सत्त्वस्थाय
४८८ सिंहाय
४८९ भूतमहेश्वराय
४९० आदिदेवाय
४९१ महादेवाय
४९२ देवेशाय
४९३ देवभृद्गुरवे
४९४ उत्तराय
४९५ गोपतये
४९६ गोप्त्रे

४९७ ज्ञानगम्याय
४९८ पुरातनाय
४९९ शरीरभूतभृते
५०० भोक्त्रे
५०१ कपीन्द्राय
५०२ भूरिदक्षिणाय
५०३ सोमपाय
५०४ अमृतपाय
५०५ सोमाय
५०६ पुरुजिते
५०७ पुरुसत्तमाय
५०८ विनयाय
५०९ जयाय
५१० सत्यसन्धाय
५११ दाशार्हाय
५१२ सात्वतां पतये

५१३ जीवाय
५१४ विनयितासाक्षिणे
५१५ मुकुन्दाय
५१६ अमितविक्रमाय
५१७ अम्भोनिधये
५१८ अनन्तात्मने
५१९ महोदधिशयाय
५२० अन्तकाय
५२१ अजाय
५२२ महार्हाय
५२३ स्वाभाव्याय
५२४ जितामित्राय
५२५ प्रमोदनाय
५२६ आनन्दाय
५२७ नन्दनाय
५२८ नन्दाय

५२९ सत्यधर्मणे
५३० त्रिविक्रमाय
५३१ महर्षिकपिलाचार्याय
५३२ कृतज्ञाय
५३३ मेदिनीपतये
५३४ त्रिपदाय
५३५ त्रिदशाध्यक्षाय
५३६ महाशृंगाय
५३७ कृतान्तकृते
५३८ महावराहाय
५३९ गोविन्दाय
५४० सुषेणाय
५४१ कनकांगदिने
५४२ गुह्याय
५४३ गभीराय
५४४ गहनाय
५४५ गुप्ताय
५४६ चक्रगदाधराय
५४७ वेधसे
५४८ स्वाङ्गाय
५४९ अजिताय
५५० कृष्णाय
४५१ दृढाय
५५२ संकर्षणाच्युताय
५५३ वरुणाय
५५४ वारुणाय
५५५ वृक्षाय
५५६ पुष्कराक्षाय
५५७ महामनसे
५५८ भगवते
५५९ भगघ्ने
५६० आनन्दिने
५६१ वनमालिने
५६२ हलायुधाय
५६३ आदित्याय
५६४ ज्योतिरादित्याय
५६५ सहिष्णवे
५६६ गतिसत्तमाय
५६७ सुधन्वने
५६८ खण्डपरश्वे
५६९ दारुणाय
५७० द्रविणप्रदाय
५७१ दिवःस्पृशे
५७२ सर्वदृग्व्यासाय
५७३ वाचस्पतिरयोनिजाय
५७४ त्रिसाम्ने
५७५ सामगाय
५७६ साम्ने

५७७ निर्वाणाय
५७८ भेषजाय
५७९ भिषजे
५८० संन्यासकृते
५८१ शमाय
५८२ शान्ताय
५८३ निष्ठायै
५८४ शान्तये
५८५ परायणाय
५८६ शुभाङ्गाय
५८७ शान्तिदाय
५८८ स्रष्ट्रे
५८९ कुमुदाय
५९० कुवलेशयाय
५९१ गोहिताय
५९२ गोपतये
५९३ गोप्त्रे
५९४ वृषभाक्षाय
५९५ वृषप्रियाय
५९६ अनिवर्त्तिने
५९७ निवृत्तात्मने
५९८ संक्षेप्त्रे
५९९ क्षेमकृते
६०० शिवाय
६०१ श्रीवत्सवक्षसे
६०२ श्रीवासाय
६०३ श्रीपतये
६०४ श्रीमतां वराय
६०५ श्रीदाय
६०६ श्रीशाय
६०७ श्रीनिवासाय
६०८ श्रीनिधये
६०९ श्रीविभावनाय
६१० श्रीधराय
६११ श्रीकराय
६१२ श्रेयसे
६१३ श्रीमते
६१४ लोकत्रयाश्रयाय
६१५ स्वक्षाय
६१६ स्वङ्गाय
६१७ शतानन्दाय
६१८ नन्दये
६१९ ज्योतिर्गणेश्वराय
६२० विजितात्मने
६२१ अविधेयात्मने
६२२ सत्कीर्तये
६२३ छिन्नसंशयाय
६२४ उदीर्णाय

६२५ सर्वतश्चक्षुषे
६२६ अनीशाय
६२७ शाश्वतस्थिराय
६२८ भूशयाय
६२९ भूषणाय
६३० भूतये
६३१ विशोकाय
६३२ शोकनाशनाय
६३३ अर्चिष्मते
६३४ अर्चिताय
६३५ कुम्भाय
६३६ विशुद्धात्मने
६३७ विशोधनाय
६३८ अनिरुद्धाय
३३९ अप्रतिरथाय
६४० प्रद्युम्नाय
६४१ अमितविक्रमाय
६४२ कालनेमिनिघ्ने
६४३ वीराय
६४४ शौरये
६४५ शूरजनेश्वराय
६४६ त्रिलोकात्मने
६४७ त्रिलोकेशाय
६४८ केशवाय
६४९ केशिघ्ने
६५० हरये
६५१ कामदेवाय
६५२ कामपालाय
६५३ कामिने
६५४ कान्ताय
६५५ कृतागमाय
६५६ अनिर्देश्यवपुषे
६५७ विष्णवे
६५८ वीराय
६५९ अनन्ताय
६६० धनञ्जयाय
६६१ ब्रह्मण्याय
६६२ ब्रह्मकृते
६६३ ब्रह्मणे
६६४ ब्रह्मणे
६६५ ब्रह्मविवर्धनाय
६६६ ब्रह्मविदे
६६७ ब्राह्मणाय
६६८ ब्रह्मिणे
६६९ ब्रह्मज्ञाय
६७० ब्राह्मणप्रियाय
६७१ महाक्रमाय
६७२ महाकर्मणे

६७३ महातेजसे	६८९ अनामयाय	७०५ यदुश्रेष्ठाय
६७४ महोरगाय	६९० मनोजवाय	७०६ सन्निवासाय
६७५ महाक्रतवे	६९१ तीर्थकराय	७०७ सुयामुनाय
६७६ महायज्वने	६९२ वसुरेतसे	७०८ भूतावासाय
६७७ महायज्ञाय	६९३ वसुप्रदाय	७०९ वासुदेवाय
६७८ महाहविषे	६९४ वसुप्रदाय	७१० सर्वासुनिलयाय
६७९ स्तव्याय	६९५ वासुदेवाय	७११ अनलाय
६८० स्तवप्रियाय	६९६ वसवे	७१२ दर्पघ्ने
६८१ स्तोत्राय	६९७ वसुमनसे	७१३ दर्पदाय
६८२ स्तुतये	६९८ हविषे	७१४ दृप्ताय
६८३ स्तोत्रे	६९९ सद्गतये	७१५ दुर्धराय
६८४ रणप्रियाय	७०० सत्कृतये	७१६ अपराजिताय
६८५ पूर्णाय	७०१ सत्तायै	७१७ विश्वमूर्त्तये
६८६ पूरयित्रे	७०२ सद्भूत्यै	७१८ महामूर्तये
६८७ पुण्याय	७०३ सत्परायणाय	७१९ दीप्तमूर्त्तये
६८८ पुण्यकीर्तये	७०४ शूरसेनाय	७२० अमूर्त्तिमते

७२१ अनेकमूर्त्तये
७२२ अव्यक्ताय
७२३ शतमूर्त्तये
७२४ शताननाय
७२५ एकाय
७२६ नैकाय
७२७ सवाय
७२८ काय
७२९ कस्मै
७३० यस्मै
७३१ तस्मै
७३२ पदमनुत्तमाय
७३३ लोकबन्धवे
७३४ लोकनाथाय
७३५ माधवाय
७३६ भक्तवत्सलाय
७३७ सुवर्णवर्णाय
७३८ हेमाङ्गाय
७३९ वराङ्गाय
७४० चन्दनाङ्गदिने
७४१ वीरघ्ने
७४२ विषमाय
७४३ शून्याय
७४४ घृताशिषे
७४५ अचलाय
७४६ चलाय
७४७ अमानिने
७४८ मानदाय
७४९ मान्याय
७५० लोकस्वामिने
७५१ त्रिलोकधृषे
७५२ सुमेधसे
७५३ मेधजाय
७५४ धन्याय
७५५ सत्यमेधसे
७५६ धराधराय
७५७ तेजोवृषाय
७५८ द्युतिधराय
७५९ सर्वशस्त्रभृतां वराय
७६० प्रग्रहाय
७६१ निग्रहाय
७६२ व्यग्राय
७६३ नैकश्रृंगाय
७६४ गदाग्रजाय
७६५ चतुर्मूर्तये
७६६ चतुर्बाहवे
७६७ चतुर्व्यूहाय
७६८ चतुर्गतये

७६९ चतुरात्मने
७७० चतुर्भावाय
७७१ चतुर्वेदविदे
७७२ एकपदे
७७३ समावर्ताय
७७४ अनिवृत्तात्मने
७७५ दुर्जयाय
७७६ दुरतिक्रमाय
७७७ दुर्लभाय
७७८ दुर्गमाय
७७९ दुर्गाय
७८० दुरावासाय
७८१ दुरारिघ्ने
७८२ शुभाङ्गाय
७८३ लोकसारङ्गाय
७८४ सुतन्तवे
७८५ तन्तुवर्धनाय
७८६ इन्द्रकर्मणे
७८७ महाकर्मणे
७८८ कृतकर्मणे
७८९ कृतागमाय
७९० उद्भवाय
७९१ सुन्दराय
७९२ सुन्दाय
७९३ रत्ननाभाय
७९४ सुलोचनाय
७९५ अर्काय
७९६ वाजसनाय
७९७ शृङ्गिणे
७९८ जयन्ताय
७९९ सर्वविज्जयिने
८०० सुवर्णबिन्दवे
८०१ अक्षोभ्याय
८०२ सर्ववागीश्वरेश्वराय
८०३ महाह्रदाय
८०४ महागर्ताय
८०५ महाभूताय
८०६ महानिधये
८०७ कुमुदाय
८०८ कुन्दराय
८०९ कुन्दाय
८१० पर्जन्याय
८११ पावनाय
८१२ अनिलाय
८१३ अमृताशाय
८१४ अमृतवपुषे
८१५ सर्वज्ञाय
८१६ सर्वतोमुखाय

८१७ सुलभाय
८१८ सुव्रताय
८१९ सिद्धाय
८२० शत्रुजिते
८२१ शत्रुतापनाय
८२२ न्यग्रोधाय
८२३ उदुम्बराय
८२४ अश्वत्थाय
८२५ चाणूरान्ध्रनिषूदनाय
८२६ सहस्रार्चिषे
८२७ सप्तजिह्वाय
८२८ सप्तैधसे
८२९ सप्तवाहनाय
८३० अमूर्तये
८३१ अनघाय
८३२ अचिन्त्याय
८३३ भयकृते
८३४ भयनाशनाय
८३५ अणवे
८३६ बृहते
८३७ कृशाय
८३८ स्थूलाय
८३९ गुणभृते
८४० निर्गुणाय
८४१ महते
८४२ अधृताय
८४३ स्वधृताय
८४४ स्वास्याय
८४५ प्राग्वंशाय
८४६ वंशवर्धनाय
८४७ भारभृते
८४८ कथिताय
८४९ योगिने
८५० योगीशाय
८५१ सर्वकामदाय
८५२ आश्रमाय
८५३ श्रमणाय
८५४ क्षामाय
८५५ सुपर्णाय
८५६ वायुवाहनाय
८५७ धनुर्धराय
८५८ धनुर्वेदाय
८५९ दण्डाय
८६० दमयित्रे
८६१ दमाय
८६२ अपराजिताय
८६३ सर्वसहाय
८६४ नियन्त्रे

८६५ अनियमाय
८६६ प्रयमाय
८६७ सत्त्ववते
८६८ सात्त्विकाय
८६९ सत्याय
८७० सत्यधर्मपरायणाय
८७१ अभिप्रायाय
८७२ प्रियार्हाय
८७३ अर्हाय
८७४ प्रियकृते
८७५ प्रीतिवर्धनाय
८७६ विहायसगतये
८७७ ज्योतिषे
८७८ सुरुचये
८७९ हुतभुजे
८८० विभवे
८८१ रवये
८८२ विरोचनाय
८८३ सूर्याय
८८४ सवित्रे
८८५ रविलोचनाय
८८६ अनन्ताय
८८७ हुतभुजे
८८८ भोक्त्रे
८८९ सुखदाय
८९० नैकजाय
८९१ अग्रजाय
८९२ अनिर्विण्णाय
८९३ सदामर्षिणे
८९४ लोकाधिष्ठानाय
८९५ अद्भुताय
८९६ सनात्
८९७ सनातनतमाय
८९८ कपिलाय
८९९ कपये
९०० अप्ययाय
९०१ स्वस्तिदाय
९०२ स्वस्तिकृते
९०३ स्वस्तये
९०४ स्वस्तिभुजे
९०५ स्वस्तिदक्षिणाय
९०६ अरौद्राय
९०७ कुण्डलिने
९०८ चक्रिणे
९०९ विक्रमिणे
९१० ऊर्जितशासनाय
९११ शब्दातिगाय
९१२ शब्दसहाय

९१३ शिशिराय
९१४ शर्वरीकराय
९१५ अक्रूराय
९१६ पेशलाय
९१७ दक्षाय
९१८ दक्षिणाय
९१९ क्षमिणां वराय
९२० विद्वत्तमाय
९२१ वीतभयाय
९२२ पुण्यश्रवणकीर्तनाय
९२३ उत्तारणाय
९२४ दुष्कृतिघ्ने
९२५ पुण्याय
९२६ दुःस्वप्ननाशनाय
९२७ वीरघ्ने
९२८ रक्षणाय
९२९ सन्ताय
९३० जीवनाय
९३१ पर्यवस्थिताय
९३२ अनन्तरूपाय
९३३ अनन्तश्रिये
९३४ जितमन्यवे
९३५ भयापहाय
९३६ चतुरश्राय
९३७ गभीरात्मने
९३८ विदिशाय
९३९ व्यादिशाय
९४० दिशाय
९४१ अनादये
९४२ भूर्भुवाय
९४३ लक्ष्म्यै
९४४ सुवीराय
९४५ रुचिरांगदाय
९४६ जननाय
९४७ जनजन्मादये
९४८ भीमाय
९४९ भीमपराक्रमाय
९५० आधारनिलयाय
९५१ अधात्रे
९५२ पुष्पहासाय
९५३ प्रजागराय
९५४ ऊर्ध्वगाय
९५५ सत्पथाचाराय
९५६ प्राणदाय
९५७ प्रणवाय
९५८ पणाय
९५९ प्रमाणाय
९६० प्राणनिलयाय

९६१ प्राणभृते
९६२ प्राणजीवनाय
९६३ तत्त्वाय
९६४ तत्त्वविदे
९६५ एकात्मने
९६६ जन्ममृत्युजरातिगाय
९६७ भूर्भुवःस्वस्तरवे
९६८ ताराय
९६९ सवित्रे
९७० प्रपितामहाय
९७१ यज्ञाय
९७२ महापतये
९७३ यज्वने
९७४ यज्ञाङ्गाय
९७५ यज्ञवाहनाय
९७६ यज्ञभृते
९७७ यज्ञकृते
९७८ यज्ञिने
९७९ यज्ञभुजे
९८० यज्ञसाधनाय
९८१ यज्ञान्तकृते
९८२ यज्ञगुह्याय
९८३ अन्नाय
९८४ अन्नादाय
९८५ आत्मयोनये
९८६ स्वयंजाताय
९८७ वैखानाय
९८८ सामगायनाय
९८९ देवकीनन्दनाय
९९० स्रष्ट्रे
९९१ क्षितीशाय
९९२ पापनाशनाय
९९३ शङ्खभृते
९९४ नन्दकिने
९९५ चक्रिणे
९९६ शार्ङ्गधन्वने
९९७ गदाधराय
९९८ रथांगपाणये
९९९ अक्षोभ्याय
१००० सर्वप्रहरणायुधाय

प्राप्ति-स्थान—

श्री पं० सत्यदेव शर्मा वासिष्ठ, आयुर्वेदाचार्य

देव-सदन, महम मार्ग

भिवानी (हरयाणा)